

פרשת ויחי

ויאמר יעקב אל יוסף השבעה לי וישבע לו (מז, לא)

ובגמ' נדרים (ח, א) אמר רב גידל אמר רב מנין שנשבעים לקיים את המצוה שנאמר (תהלים קי"ט, ק"ו) נשבעתי ואקיימה לשמור משפטי צדקיך, והקשו בגמ' והלא מושבע ועומד מהר סיני הוא, ותירצו דהא קמ"ל דשרי ליה לאיניש לזרוזי נפשיה, וכ' הר"ן דאיכא בכה"ג לא יחל דברו. והקשה בפנים יפות מה הוצרך למילף מדברי קבלה נילף מדברי תורה דיעקב השביע את יוסף אף דכבר היה מצווה מצד מצוות כבוד אב ואם, ותי' הפנים יפות דאיירי קודם מתן תורה, וא"כ אינו מושבע ועומד הוא ולכן חלה השבועה וליכא ראייה לנשבע באופן שכבר מושבע ועומד.

ולכאורה צ"ב דהרי האבות קיימו את כל התורה ומה בעי שבועה, וע"כ צ"ל דקיימו רק ז' מצוות בני נח וא"כ גם מצוות 'לא יחל' ליכא, וא"כ מה הועילה לכך שבועת יוסף.

ויש לתרץ, דהנה במשנה למלך (פ"י מהלכות מלכים ה"ב) הק' בשבועה שנשבעו אברהם ויצחק לאבימלך, ועשיו ליעקב, ואליעזר לאברהם, דהא לא הוו מז' מצוות בני נח ומה מהני שבועתם, ותי' האבנ"ז (יו"ד ש"ו, ט"ז) דכל החידוש שחידשה התורה בשבועה הוא דוקא בשבועה שנשבע על עצמו שלא יאכל ככר זה, אך כשנשבע לחבירו הוא אסור מסברא ואפילו קודם מתן תורה ואפילו לבני נח, ולכך מהני השבועה

מקור: רבי נפתלי נוסבוים שליט"א